

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ГОЛЕМ СУДСКИ СОВЕТ

РЕГНЕР против РЕПУБЛИКА ЧЕШКА

(Жалба бр. 35289/11)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

19 септември 2017 г.

Оваа пресуда е конечна, но може да биде предмет на редакциски измени.

[...]

ПОСТАПКА

[...]

1. Повикувајќи се на член 6 став 1 од Конвенцијата, жалителот [г-н Вацлав Регнер] се пожалил на неправичноста на управната постапка во која не можел да добие увид во одлучувачки доказ кој се сметал за класифицирана информација и им бил ставен на располагање на судовите од страна на обвинетиот.

2. [...] Советот [...] едногласно ја прогласил жалбата за допуштена и заклучил, со мнозинство гласови, дека немало повреда на член 6 став 1 од Конвенцијата. Делумно издвоеното мислење на судијата Једерблом (Jäderblom) и согласувачкото мислење на судијата Пејчал (Pejchal) беа приложени кон пресудата.

3. На 11 февруари 2016 година жалителот, во согласност со член 43 од Конвенцијата, побарал упатување на предметот до Големиот судски совет. На 2 мај 2016 година панелот на Големиот судски совет го одобрил барањето.

[...]

4. На 19 октомври 2016 година (Правило 59 § 3) се одржала јавна расправа во зградата за човекови права во Стразбур.

ФАКТИ

ОКОЛНОСТИ НА СЛУЧАЈОТ

5. Жалителот е роден во 1962 година и живее во Прага.

6. Врз основа на договор потпишан на 2 ноември 2004 година и уреден со одредбите од Законот за работните односи, жалителот се вработил во Министерството за одбрана.

7. На 27 декември 2004 година овластен претставник на Министерството побарал од Органот за национална безбедност („Органот“) да му издаде безбедносен сертификат на жалителот и да му даде пристап до доверливите информации на државата во категоријата „строго доверливо“ во согласност со должностите што требало да ги извршува.

8. На 1 јануари 2005 година жалителот ја презел должноста раководител на Одделот за управување со имотот на Министерството.

9. На 19 јули 2005 година Органот му издал безбедносен сертификат на жалителот, со важност до 18 јули 2010 година и потврдил дека има пристап до класифицирани информации на државата во категоријата „строго доверливо“.

10. Во текот на 2006 година жалителот бил назначен за заменик на првиот вице-министер за одбрана, а притоа продолжил да ги извршува своите должности како раководител на Одделот за управување со имотот на Министерството.

11. На 7 октомври 2005 година Органот добил доверливи информации од разузнавачката служба кои биле означени со „интерно“ и со датум од 5 октомври 2005 година. Тој започнал истрага со цел да ја провери добиената информација. Во текот на таквата истрага, разузнавачката служба му обезбедила на Органот други информации, со датум од 21 март 2006 година, означени со „интерно“ и приложени кон досието на безбедносната служба под број 77. Врз основа на таквите информации, на 5 септември 2006 година Органот го одзел безбедносниот сертификат. Постоеле две причини за таквото решение кои не биле поврзани со тоа: како прво, жалителот не навел дека раководел со голем број компании и сметки во странски банки, како што всушност требало да постапи кога се пријавувал за безбедносен сертификат; и второ, се сметало дека жалителот претставува закана за националната безбедност во рамки на значењето на член 14 став 3(d) од Законот бр. 412/2005. Меѓутоа, во поглед на таквата закана, во решението не било наведено на која доверлива информација се засновало, бидејќи информацијата била означена со „интерно“ и од таа причина не можела законски да му се открие на жалителот. Во решението било наведено дека утврдените факти во поглед на неговото однесување, како што било документирано во информацијата добиена од Органот на 7 октомври 2005 година, фрлиле сомнеж врз неговата подобност за безбедносен сертификат и врз неговата способност да не биде под влијание и да чува во тајност чувствителни информации, и со тоа посочила дека нему повеќе не можело да му се верува.

12. По жалба во управна постапка поднесена од страна на жалителот, откако директорот на Органот го добил мислењето на Одборот за жалби, на 18 декември 2006 година, го потврдил решението на Органот донесено на 5 септември 2006 година, но поради делумно различни причини. Тој го отфрлил како неоснован жалбениот навод дека жалителот не открил одредени информации пред да му биде издаден безбедносен сертификат. Сепак, се согласил со заклучоците на Органот во врска со постоењето на безбедносен ризик, кои произлегле од истрагата што ја спровел Органот и од класифицираните документи.

13. Во меѓувреме, на 4 октомври 2006 година, жалителот, поради здравствени причини, побарал да биде ослободен од неговите

должности како заменик на првиот вице-министер за одбрана, и од оние како раководител на Одделот за управување со имотот на Министерството. Истиот ден бил отстранет од должноста согласно со член 65 став 2 од Законот за работните односи (види го параграфот 22 подолу). На 20 октомври 2006 година тој потпишал спогодба, во согласност со член 43 од Законот за работните односи, со која неговиот договор се раскинувал со заемна согласност и со важност од 31 јануари 2007 година.

14. На 19 јануари 2007 година жалителот поднел жалба до општинскиот суд во Прага за судска ревизија на решението за одземање на неговиот безбедносен сертификат. Нему и на неговиот адвокат им било дозволено да го разгледаат досието, но деловите кои биле означени како доверливи биле исклучени. Меѓутоа, документите што содржеле информации за постоењето на ризик, вклучувајќи ги доверливите документи, Органот ги испратил до судот, кој имал пристап до нив. На јавната расправа на жалителот му била дадена можност да ги подготви неговите поднесоци и да го изложи она што сметал дека биле причините за одземање на неговиот безбедносен сертификат. Тој изјавил дека верувал дека информациите за кои станувало збор биле обезбедени од воена разузнавачка служба која сакала да му се одмазди за тоа што одбил да прифати предлог за соработка на начин со кој се надминуваат неговите законски обврски.

15. Во пресуда од 1 септември 2009 година судот го отфрлил барањето за судска ревизија. Забележал дека во постапка за одземање на безбедносен сертификат релевантниот орган можел да ги открие само причините за одземање на сертификатот кои се базирале на неklasифицирани документи и дека што се однесува до основите врз кои се базирале класифицираните документи тоа требало да се ограничи на упатување на релевантните документи и степенот на нивната доверливост. Утврдил дека пристапот на Органот, кој на жалителот не му ја открил содржината на информацијата поради која бил одземен безбедносниот сертификат, не бил незаконски затоа што откривањето на таквите информации било забрането со закон. Дополнил дека доволно се почитувале правата на жалителот бидејќи судот имал овластување да добие сознанија за класифицираните информации и да процени дали тие го оправдувале решението што го донел Органот.

16. Во пресуда од 15 јуни 2010 година Врховниот управен суд ја одбил ревизијата поднесена од страна на жалителот како неоснована. Сметал дека класифицираните документи за кои станувало збор несомнено покажале дека жалителот не ги исполнувал законските услови да му бидат доверени строго доверливи информации. Оценил дека ризикот, од своја страна, бил во врска со неговото однесување кое се одразило на неговата кредибилност и неговата способност да чува

информации во тајност. Врховниот управен суд дополнително дека откривањето на доверливите информации би можело да доведе до откривање на методите на работа на разузнавачката служба, откривање на нејзините извори на информации или ризик од вршење влијание на можни сведоци. Објаснил дека постоела законска забрана за посочување на тоа каде точно се наоѓал безбедносниот ризик и за прецизно посочување на размислувањата кои биле во основата на заклучокот дека таквиот ризик постоел, причините и размислувањата што биле во основата на решението на Органот и кои се темелеле исклучиво на доверливи информации. Според тоа, причините за решението морале да се ограничат на упатување на документите на кои тоа се темелело и на степенот на доверливост на употребените информации. Потоа тој оценил дека, поради посебната природа на постапката во која станувало збор за доверливи информации не можеле да се гарантираат сите процесни права на жалителот, но дека неоткривањето на точните причини што биле во основата на решението за одземање на безбедносниот сертификат било во противтежа со гаранцијата дека управните судови имале неограничен пристап до класифицираните документи. Врховниот управен суд истакнал дека извештајот за резултатот од истрагите што ги спроведувала разузнавачката служба, содржан во досието под бр.77, содржел специфични, сеопфатни и детални информации во врска со однесувањето и начинот на живот на жалителот врз основа на кои судот бил убеден во актуелниот случај во однос на неговата релевантност за утврдување на тоа дали жалителот претставувал закана за националната безбедност. Понатаму, оценил дека информациите на никој начин не биле во врска со тоа што жалителот одбил да соработува со воената разузнавачка служба.

17. На 25 октомври 2010 година жалителот поднел жалба до Уставниот суд, во која се жалел на неправичноста на постапката. Во пресуда од 18 ноември 2010 година судот ја отфрлил неговата жалба како очигледно неоснована. Осврнувајќи се на неговите поранешни одлуки на истата тема, оценил дека со оглед на посебната природа и значењето на одлуките кои биле усвоени во врска со доверливи информации каде биле очигледни интересите за националната безбедност, не било секогаш возможно да се применат сите гаранции поврзани со правичноста на постапката. Сметал дека во актуелниот случај однесувањето на судовите било соодветно оправдано, а образложенијата во нивните одлуки биле разбирливи и во согласност со Уставот; дека тие не отстапувале прекумерно од процедуралните стандарди и уставните норми; како и дека од таа причина не било потребно Уставниот суд да интервенира во постапката за одлучување.

18. На 16 март 2011 година обвинителството поднело обвинителен акт против жалителот и 51 друго лице за вршење на влијание при доделувањето на договори за јавни набавки во Министерството за одбрана во периодот од 2005 до 2007 година. Жалителот бил обвинет за учество во организиран криминал; помагање и поттикнување на злоупотреба на јавните овластувања; соучесништво во незаконско влијање на постапката за јавни тендери и јавни набавки; и помагање и поттикнување повреда на обврзувачки правила за управување со економски односи.

Во пресуда од 25 март 2014 година регионалниот суд на Ческе Будјејовице го прогласил жалителот за виновен и го осудил, меѓу другото, на казна затвор во траење од три години. Во пресуда од 27 мај 2016 година Високиот суд во Прага ја потврдил првостепената пресуда со тоа што го осудил жалителот, но го одложил извршувањето на неговата затворска казна на условен период од две години. Пресудата станала правосилна.

II. РЕЛЕВАНТНО ДОМАШНО ЗАКОНОДАВСТВО

A. Повелбата на основните права и слободи (Закон бр. 2/1993)

19. Согласно со член 26 став 2 од Повелбата, кој има ранг на уставен закон, правото да се вршат одредени професии или дејности може да подлежи на одредени услови или ограничувања.

Б. Законодавни акти со кои се регулира статусот на државните службеници и трудовото право

20. Чешката државна служба првпат била кодифицирана со Законот за државни службеници (Закон бр. 234/2014), кој влегол во сила на 1 јануари 2015 година. [...].

21. Според тоа, вработените во државната служба кои биле вработени пред влегувањето во сила на Законот за државни службеници биле во приватно-правен однос со нивниот работодавец, што било регулирано со Законот за работните односи (Закон бр.65/1965, на сила до 31 декември 2006 година), без посебен статус.

22. Член 65 став 2 од Законот за работните односи предвидува дека вработените кои се именувани или избрани за работно место можат да бидат отстранети од службата или да се откажат од своите должности. Според член 65 став 3, отстранувањето од службата или откажувањето од должностите нема ефект на престанок на работен однос, а работодавецот треба да постигне договор со вработениот за идно назначување што соодветствува со неговите квалификации.

23. Причините поради кои вработениот може да биде разрешен со известување или со итно дејство сеопфатно се набројани во членовите 46 и 53 од Законот за работните односи, соодветно.

24. Членот 64 од Законот за работните односи предвидува дека вработениот може да започне правна постапка за оспорување на законитоста на неговото разрешување во рок од два месеца по разрешувањето.

В. Закон за заштита на класифицирани информации (Закон бр. 148/1998)

25. На жалителот му бил издаден безбедносен сертификат согласно со Законот за заштита на класифицирани информации (Закон бр. 148/1998- „Законот од 1998 година“).

26. Поглавјето 17 од тој закон, кој бил укинат со Законот бр. 413/2005 за изменување и дополнување на законите во рамките на донесувањето на законот за заштита на државните класифицирани информации и пристапот до нив, предвидувал, особено, дека лицето можело да има увид во класифицирани информации само ако таквите информации му биле потребни за да ги извршува своите активности и ако поседувал безбедносен сертификат, чие поседување претставувало предуслов за вршење на професија која налагала имање сознанија за доверливи информации.

27. Со членот 17 став 1 од Законот од 1998 година бил основан Органот за национална безбедност.

28. Согласно со член 41, лице што му е директно претпоставено на вработениот може да побара од Органот да издаде безбедносен сертификат за неговиот вработен.

29. Членот 5 ги класифицира податоците како „интерна“, „доверлива“, „строго доверлива“ информација или информација која е „државна тајна“.

30. Секој што сакал да добие безбедносен сертификат за некоја од тие категории на информации морало да биде чешки државјанин, со целосна деловна способност, возраст на лице, со беспрекорна репутација и доверлив карактер, како во однос на неговата личност така и од аспект на националната безбедност. Лице кое било осудено за кривично дело во врска со заштитата на државата, на економски или професионални тајни се сметало за недоверливо. Покрај тоа, законот го сметал за недоверлив секој кој, по извршена психолошка проверка, имал карактерни особини, ставови или лични односи кои можеле да фрлат сомнеж на неговата способност да чува тајни.

31. Во релевантното време, Законот од 1998 година не овозможувал судска ревизија на решенијата со кои се одбивало доделувањето на безбедносен сертификат.

Г. Закон бр. 412/2005 за заштита на државните класифицирани информации и пристапот до нив (верзија во сила до 23 мај 2007 година)

32. Законот бр. 412/2005 за заштита на класифицираните информации и подобноста за добивање безбедносен сертификат и Законот бр. 413/2005, за измена на Законот бр.148/1998, влегол во сила на 1 јануари 2006 година. Условите за издавање на безбедносен сертификат биле идентични со оние што биле содржани во претходниот закон, но со мала разлика во нивното дефинирање.

33. Според член 4, државните класифицирани информации биле поделени во следните категории: а) „државна тајна“ [...]; б) „строго доверливо“ [...]; в) „доверливо“ [...]; и г) „интерно“ [...]

34. [...] Според член 6 став 1, лицето можело да добие пристап до информации [во категоријата „интерно“] ако тоа било апсолутно неопходно за вршење на неговата служба, професионални или други активности, под услов да добил документ со кој се потврдува дека ги исполнува условите за пристап до класифицирани информации во категоријата „интерно“.

35. Во членовите 11-14 од Законот биле дефинирани условите за пристап на лицата до класифицирани информации во категориите „државна тајна“, „строго доверливо“ и „доверливо“ (кои биле построги од оние за пристап до информации во категоријата „интерно“).

36. Според член 11 став 1, лицето можело да добие пристап до такви класифицирани информации ако тоа било апсолутно неопходно за вршење на неговата служба, професионални или други активности, под услов да се стекнало со важечки безбедносен сертификат за потребната категорија на информации и да добило соодветни упатства.

37. Член 12 став 1 ги дефинира условите за доделување безбедносен сертификат на лице на следниот начин:

„Органот издава безбедносен сертификат на лица кои

- а) се државјани на Република Чешка, на држава-членка на ЕУ или НАТО;
- б) ги исполнуваат условите утврдени во член 6 став 2 [целосна деловна способност, на возраст од 18 или повеќе години, без криминално досие];
- в) се лица од доверба;
- г) се доверливи од аспект на националната безбедност.“

38. Согласно со член 12 став 2 лицето во прашање морало да ги исполни условите утврдени во член 12 став 1 во текот на целиот период на важноста на безбедносниот сертификат.

39. Член 13 став 1 предвидувал дека лицето можело да се смета дека е од доверба ако не страдало од некое нарушување што можело негативно да влијае на неговата доверливост или на способноста да чува информации во тајност. Согласно со член 13 став 2 тоа требало да

биде потврдено со изјава дека засегнатото лице е од доверба и, ако тоа го налага законот, исто така и со извештај на вешто лице.

40. Членот 14 став 1 предвидувал дека секој кој не претставувал закана за безбедноста се сметал за лице од доверба од аспект на националната безбедност.

Според член 14 став 2 закана за националната безбедност се сметало дека претставува:

а) секое сериозно или повторливо дејствие кое е спротивно на интересите на Чешката Република, или

б) секое дејствие кое се состоело од потиснување на основните права и слободи, или поддршка на секое такво дејствие.

41. Членот 14 став 3 ги набројувал факторите за кои можело да се смета дека претставуваат закана за националната безбедност. Според буква (г) тоа можело да биде однесување кое влијаело на доверливоста и способноста на лицето да не биде под влијание и да држи информации во тајност.

42. Според член 58 став 1 (д), во врска со потчленот 2, од датумот на нивното именување и во текот на вршењето на нивните функции, и во онаа мера што била неопходна за вршењето на истите, сите судии имале пристап до сите категории на класифицирани информации, дури и кога немале безбедносен сертификат за физички лица.

43. Законот бр. 412/2005 вовел нова глава IV, насловена како „Постапка за проверка на безбедноста“, која се однесува и на постапката за издавање и на постапката за одземање на безбедносен сертификат, и е поделена во две фази: административна фаза и судска фаза. Четвртото поглавје е посветено поконкретно на судската фаза.

44. Според член 89 став 7, странката во постапката за проверка на издавањето или одземањето на безбедносен сертификат и нејзиниот бранител имаат право, пред донесувањето на решението, да го разгледаат досието и да направат забелешки, освен за документи кои содржат класифицирани информации.

45. Согласно со член 101 став 1, Органот мора да поведе постапка за одземање на безбедносен сертификат во однос на секој кој може разумно да се сомничи дека повеќе не ги исполнува условите за издавање на соодветната јавна исправа. Согласно со член 101 став 2, Органот ќе го повлече безбедносниот сертификат во однос на секое лице кое повеќе не ги исполнува таквите услови.

46. Членот 107 став 4 предвидува дека разузнавачките служби, на барање на Органот, треба да поднесат извештај за резултатите од истрагата што ја спровеле.

47. Членот 122 став 3 предвидува дека причините наведени во решение кое е донесено во согласност со Законот мора да ги содржат основите за донесувањето на решението, доказите на кои тоа се темели и образложението усвоено од страна на Органот при оценувањето на

таквите докази и примената на прописите. Додека некои од причините претставуваат класифицирани информации, решението мора да содржи само упатување на доказите на кои тоа се темели и на степенот на доверливост. На образложението усвоено од Органот како поткрепа на неговата оценка и на причините за донесување на решението мора да се упатува само доколку тие не претставуваат класифицирани информации.

48. Согласно со член 133 став 1 може да се бара судска ревизија на решението кое го донел директорот на Органот. Член 133 став 2 предвидува дека за време на судска ревизија судот ќе ги прифати доказите на начин што е во согласност со должноста за заштита на доверливоста на информациите кои се прибрани како резултат на истрагата или се содржани во евиденцијата на разузнавачките служби или на полицијата. Информациите за коишто станува збор не може да се испитаат на рочиште, освен ако лицето кое е обврзано со должноста за доверливост е ослободено од таквата должност. Не може да се дозволи ослободување од должноста ако тоа може да ја загрози или сериозно да ја компромитира работата на разузнавачките служби или на полицијата. Истото важи и за доказите кои се прибавени надвор од расправата.

49. Во согласност со член 133 став 3 Органот ги конкретно ги определува информациите наведени во потчленот 2, кои, според него, не можат да бидат предмет на ослободување од должноста за доверливост. Ако постои опасност од загрозување или сериозно компромитирање на работата на разузнавачките служби и на полицијата, претседателот на советот кој постапува по случајот, ќе одлучи дека делови од досието кои се поврзани со таквите информации треба да бидат исклучени; тие делови на досието не можат да бидат разгледани од страна на лицето кое бара судска ревизија или неговиот законски застапник.

Д. Законот за управната постапка (Закон бр. 150/2002)

50. Во согласност со член 45 став 3 од Законот за управната постапка, секогаш кога е поднесен документ управниот орган укажува на делови од документот што содржат доверливи информации. Претседателот на советот ги исклучува тие делови од разгледување. Оваа одредба се применува, *mutatis mutandis*, за судски досиеја. Меѓутоа, согласно со член 45 став 4, не може да се забрани разгледување на делови од досието што треба да се користат како доказ во судот. Ниту, пак, е можно да се забрани разгледување на делови од досието за кои некоја од странките во спорот има овластување да ги разгледа пред управниот орган.

51. Согласно со член 45 став 6, пред разгледувањето на досието претседателот на советот мора да го информира секое лице кое треба да се консултира со досие што содржи класифицирани информации, како што е предвидено со посебен закон, за кривичните последици од повредата на доверливоста на таквите информации. Со потпишувањето на документот со кој се потврдува дека лицето е соодветно информирано, така предупреденото лице станува „назначено лице“, кое има потреба да биде запознаено со класифицираните информации во прашање.

52. Согласно со член 77 став 2, според спротивна одредба во посебен закон за обемот и начинот на изведувањето на доказите, судовите може да ги преиспитаат доказите или, во таа смисла, да побараат докази како дополние на оние кои претходно биле изведени од страна на управниот орган.

III. РЕЛЕВАНТНА ДОМАШНА ПРАКСА

53. Законот бр. 148/1998 и Законот бр. 412/2005 довеле до голем развој на судската пракса.

54. На 12 јули 2001 година Уставниот суд, заседавајќи на пленарна седница, донел пресуда бр. Pl. ÚS 11/2000 во врска со Законот бр. 148/1998 со која начелно му се забранува на Органот да му ги соопшти на засегнатото лице причините за неиздавање на безбедносен сертификат. Иако ги признал легитимните интереси на државата за држење на одредени информации и методи на истрага во тајност, Уставниот суд, сепак, сметал дека дури и во тие посебни случаи, не било можно да се укине заштитата на основните права на поединецот. Заклучил дека обврска на законодавството било да донесе нови закони со кои ќе обезбеди соодветни средства за одразување и усогласување на приватните интереси и општиот интерес.

55. Врховниот управен суд, во пресудата бр. 6 As 14/2006 од 31 јануари 2007 година, а потоа и Уставниот суд, во пресудата бр. II. ÚS 377/04 од 6 септември 2007 година, забележувајќи дека доделувањето на безбедносен сертификат е „исклучителна привилегија“, сметале дека решенијата донесени од страна на властите во оваа област подлежат на судска ревизија. Тие, сепак, утврдиле дека „со сигурност не било можно Органот да се обврзе, под изговор дека целосно се почитуваат процесните права на странката во постапката, во своите одлуки да упатува на факти што можат да ги загрозат интересите на државата, ефикасноста на работењето на разузнавачките служби или полицијата, или безбедноста на нивните вработени или на трети страни“ и го изнеле следното: „Треба да се преземе дополнителна посебна грижа за да се осигури дека овие цели не се следат на штета на начелата на владеење на правото или на основните права на поединецот. Според

судската пракса на Уставниот суд ... за време на преиспитување на одлука чија директна последица е ограничување на можноста за држење на одредено работно место, јавниот интерес за доверливост не може да се оправда со тоа што ќе ја исклучи таквата одлука од опсегот на ... член 6 став 1 од Конвенцијата со кој се гарантира правото на судска заштита.“

56. Во својата пресуда бр. I. ÚS 828/09 од 22 септември 2009 година Уставниот суд, особено, забележал дека правото на слободен избор на професијата не го вклучувало правото да се добие безбедносен сертификат или правото да се работи одредена професија, чие остварување исто така било строго ограничено во интерес на државата. Тој го одбил тврдењето на жалителот дека решението за одземање на безбедносниот сертификат од категоријата „строго доверливо“ го повредило неговото основно право на слободен избор на професијата, во рамките на значењето на член 26 од Повелбата. Забележал дека тоа право не можело да се толкува како право во кое е предвидено сечие право на одредена професија, туку само како правото да се избере професијата што лицето сакало да ја врши. Додал дека за да стапи во одреден работен однос или да врши одредена самостојна дејност, засегнатото лице морало да исполни детално прецизирани законски услови за вршење на таквата професија или дејност, во согласност со член 26 став 2 од Повелбата.

57. Во својата пресуда бр. 5 As 44/2006 од 30 јануари 2009 година, Врховниот управен суд тврдел дека, во толкувањето на изразот „закана за националната безбедност“, собраните докази морало да се испитаат во однос на можниот безбедносен ризик. Така, самото сомнение за закана за националната безбедност било доволно да се заклучи дека засегнатото лице не било од доверба од гледна точка на националната безбедност.

58. Врховниот управен суд, исто така, се осврнал на врската помеѓу држењето на одредено работно место и издавањето на безбедносен сертификат. Што се однесува до историјата на изготвувањето на Законот, судот забележал дека пристап до класифицирани информации мора да се дава само на лица кои нужно бараат пристап за целите на вршење на нивната професија или должност. Таков бил и ставот што го зазел Уставниот суд, кој, во пресудата бр. I. ÚS 828/09 од 22 септември 2009 година, сметал дека не било можно од правото на слободен избор на професијата да се изведе правото на добивање безбедносен сертификат, кое не било загарантирано ниту со Повелбата за основните права и слободи, ниту пак со инструментите кои имаат послаба правна сила од уставните.

59. Во пресуда донесена на 9 април 2009 година од страна на седмиот совет на Врховниот управен суд (бр. 7 As 5/2008), меѓу другото, било наведено дека во одредена област во прашање, ако

властите одлучиле да не ѝ ги откријат на заинтересираната страна конкретните фактички причини поради кои се сметало дека таа не е лице од доверба од аспект на безбедноста, тие се сепак биле обврзани, со цел нивната одлука да биде подложена на судска ревизија, во целост да овозможат проверка на таквите причини - особено во однос на фактите - од страна на суд. Во тој поглед, тоа значело дека информациите што биле во основата на релевантната одлука морале да бидат вклучени во досието на Органот за национална безбедност и дека судот морал по сопствен предлог да ја преиспита нивната релевантност. Во пресудата исто така се велело дека според тоа, Органот за национална безбедност можел да ги заснова своите заклучоци само на информациите кои биле содржани во досието.

Со користење на поимот „информации“, пресудата во прашање прилично јасно укажала на тоа дека досието кое било доставено од страна на Органот за национална безбедност нужно морало да ги содржи сите информации што служеле како основа за донесување на одлука на управен орган, што би значело да ги содржи дури и нивните извори, но молчел во врска со потврдата на веродостојноста и точноста на тие извори.

60. Во подоцнежна пресуда, од 25 ноември 2011 година (бр. 7 As 31/2011), седмиот совет на Врховниот управен суд го испитувал прашањето за точноста на информациите и нивните извори. Тој експлицитно упатил на пресудата донесена во однос на жалителот, тврдејќи дека во тој случај судот не ги споменал конкретните информации на кои ја засновал својата одлука поради интересот за прикривање на таквите информации, што значело дека засегнатата страна, која не била советувана за нивната содржина, не можела да направи информирани поднесоци за релевантноста на утврдените околности. Заклучил дека во таква ситуација судот мора да влезе во кожата на жалителот и да ја преиспита релевантноста на класифицираните информации од секоја гледна точка што се чинело дека е *a priori* важна за решавање на спорот.

Во пресудата се признавало дека управните судови не можеле да ја испитаат веродостојноста и точноста на документите и информациите обезбедени од страна на разузнавачката служба и дека тоа било исклучок од вообичаените овластувања на управните судови во оценувањето на доказите кои биле изведени пред нив. Во неа се додавало дека, што се однесува до информациите добиени од разузнавачката служба, не се барало апсолутна сигурност и вистинитост и доволно било тоа што заклучоците изведени од фактите кои биле утврдени во така обезбедените информации претставувале најразумно објаснување. Исто така се додавало дека тоа не значи дека судот со тоа бил лишен од можноста да ги испита кредибилноста и моќта на информациите обезбедени од страна на разузнавачката

служба, истакнувајќи дека извештаите подготвени од страна на разузнавачката служба не требало да се ограничат на одразување на мислењето на нивните автори, без можност за судовите за да ги проверат релевантните факти утврдени во досието.

61. Во пресуда од 30 септември 2015 година (бр. 1 As 146/2015), Врховниот управен суд забележал, меѓу другото, дека, во согласност со одредбите од член 133 од Законот бр. 412/2005, судот (претседателот на советот) имал задача да одлучи дали да отстрани документ од досието, под услов да заклучил дека биле исполнети законските услови кои дозволуваат исклучување на одредени информации и ограничување на пристапот до нив. Навел дека, при гарантирањето на тоа, Законот бр. 412/2005 не ја поврзувал примената на постапката предвидена во член 133 став 3 само со информациите кои биле класифицирани на одреден степен, туку дека процедурата начелно се применувала на сите информации кои биле класифицирани како доверливи (од интерно до државна тајна) добиени од истрага или содржани во евиденцијата на разузнавачките служби или полицијата, каде што нивното откривање можело да ги загрози или наруши активностите на разузнавачките служби или на полицијата, а биле идентификувани од страна на властите како информации што налагаат задржување на доверливоста (види пресуда бр. 9 As 9/2010 од 15 јули 2010 година на Врховниот управен суд).

62. Заседавајќи во проширен состав, Врховниот управен суд, на 1 март 2016 година (бр. 4As 1/2015-40), сметал дека информациите не морале автоматски да останат недостапни во текот на судската постапка, ниту пак морале автоматски да се исклучат од процесот на испитувањето на доказите. Навел дека тоа е случај само ако судијата констатирал дека исклучувањето на таквите информации било законито. Во врска со прашањето за процена на квалитетот на информациите што биле во основата на одлуката за одземање на сертификатот и неговите извори, утврдил дека ниту Органот за национална безбедност ниту управните судови не ја потврдиле вистинитоста на информациите кои произлегле од овие служби на истиот начин како и во вообичаените управни постапки. Сепак, додал дека информациите од разузнавачките служби не можеле да бидат во облик на обично мислење на авторот, без да бидат поддржани од доволно докази вклучени во досието и да можат да се потврдат од страна на судот. Според мислењето на судот, Органот за национална безбедност и управните судови требало да имаат можност да ја оценат вистинитоста и убедливоста на информациите на разузнавачките служби и нивното значење за постапката за безбедносна проверка.

IV. КОМПАРАТИВНО ПРАВО И СУДСКА ПРАКСА

63. Во контекст на споредбените информации што му се достапни на Судот во врска со триесет земји-членки, заштитата на националната безбедност е прашање што ја засега секоја држава чие законодавство било испитано. Иако концептот на „национална сигурност“ или „национална безбедност“ не е воедначено дефиниран, законодавството во секоја земја-членка, ѝ овозможува на извршната власт, а особено на органите кои се одговорни за националната безбедност, да го ограничи пристапот до доверливи информации, вклучувајќи ги оние во судската, кривичната и управната постапка, ако се смета дека тоа е неопходно за да се заштитат интересите на државата. Властите уживаат широко дискрециско право во таа смисла.

64. Сепак, голем дел од државите, им доверуваат на судовите овластување за детална проверка во врска со оправданоста на класифицирањето на документи. Повеќето од државите им доверуваат на судовите овластување да ја испитаат не само формалната законитост на одлуката за класифицирање на документи, туку и конкретната оправданост за класифицирање на информациите собрани од страна на разузнавачките служби како доверливи. Одредени држави им го даваат ова овластување на сите судии, додека други имаат процедури за проверка на судиите кои треба да ги испитуваат таквите информации и документи. Во некои земји-членки судското испитување се спроведува не само во отсуство на јавноста и медиумите, туку и на странките во постапката и нивните адвокати.

65. Опсегот на таквата судска ревизија не е воедначено регулиран. Единствениот консензус е во имањето предвид дека неоткривањето на класифицирани информации во текот на судската постапка само по себе не претставува повреда на основните права на човекот. Иако неоткриени документи не може да се употребат во кривичен судски процес, употребата на класифицирани информации и неоткриени документи е дозволена во управна постапка во одредени држави.

66. Што се однесува поконкретно до одбивањето или повлекувањето на безбедносен сертификат со кој на судовите им се доделува пристап до доверливи документи, одредени држави ја исклучуваат секоја судска ревизија, додека други предвидуваат судска ревизија доделувајќи им различни овластувања на судиите кои се движат од едноставно разгледување на формалната законитост на релевантната одлука па сè до испитување на оправданоста во делот на основаноста со анализа на документите што се во основата на одлуката.

V. СУДСКАТА ПРАКСА НА СУДОТ НА ПРАВДАТА НА ЕВРОПСКАТА УНИЈА

67. На 4 јуни 2013 година, Судот на правдата на Европската Унија (СПЕУ) донесе прелиминарна одлука во случајот *33 против Обединетото Кралство* (случај C-300/11). Барањето за донесување на одлуката се однесувало на толкувањето на член 30 став 2 од Директивата 2004/38/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 29 април 2004 година за измена и дополнување, за правото на граѓаните на Унијата и на членовите на нивните семејства да се движат и да престојуваат слободно на територијата на земјите-членки, прочитана особено во смисла на член 47 од Повелбата за фундаменталните права на Европската унија. Контекстот бил спор меѓу лице со двојно државјанство, француско и алжирско, и имиграциските власти на Обединетото Кралство во врска со одлуката на имиграциските власти со која, од причини на јавната безбедност, му бил одбиен прием во Обединетото Кралство. СПЕУ одговорил, во суштина, дека кога, во исклучителни случаи, национален орган ќе одбиел, поради државната безбедност, да му овозможи на засегнатото лице прецизно и целосно откривање на причините кои ја сочинувале основата за донесување на одлука со која се одбивал влез во земјата, потребно било на судот да му се довери проверката на тоа дали таквите причини застанале на патот на прецизното и целосното откривање на основите врз кои се темелела одлуката во прашање како и на односните докази. Во однос на докажувањето дека всушност државната безбедност би била компромитирана со тоа што на засегнатото лице ќе му се откријат таквите основи, забележал дека не постоела претпоставка дека причините на кои се повикувал националниот орган постоеле и биле оправдани (§ 61 од пресудата). Покрај тоа, забележал дека ако судот во прашање заклучил дека државната безбедност не спречувала на засегнатото лице да му бидат откриени прецизните и целосни основи врз кои се базирала одлуката за одбивање на влез во земјата, тоа му давало можност на надлежниот национален орган на засегнатото лице да му ги открие основите и доказите што недостасувале. Ако таквиот орган не го одобрил нивното откривање, судот продолжувал да ја испитува законитоста на таквата одлука врз основа само на причините и доказите кои биле откриени (§ 63) и ако се покажало дека државната безбедност спречила на засегнатото лице да му бидат откриени основите, морало да се изврши судска ревизија во постапка која постигнувала соодветна рамнотежа помеѓу барањата кои произлегувале од државната безбедност и барањата кои произлегувале од правото на ефикасна судска заштита, со тоа што секое задирање во остварувањето на тоа право се ограничувало на она што било строго неопходно. Тој пред сè сметал дека:

65. Во врска со тоа, прво, во смисла на потребата да се постапува во согласност со член 47 од Повелбата, таквата постапка мора да осигури, во што е можно поголема мера, дека се почитува принципот на контрадикторност, со цел да му се овозможи на засегнатото лице да ги оспори основите на кои се темели одлуката во прашање и да направи поднесоци во врска со доказите поврзани со одлуката и, оттука, да даде ефикасна одбрана. Поточно, засегнатото лице мора да биде информирано, во секој случај, за суштината на основите на кои ... се темели одлука за одбивање на влез во земјата, бидејќи потребната заштита на државната безбедност не може да има дејство на лишување на засегнатото лице од неговото право да биде сослушано и, оттука, на правење на неговото право на надомест на штета да биде неделотворно

66. Второ, одмерувањето на правото на ефикасна судска заштита во однос на потребата за заштита на безбедноста на засегнатата земја-членка, на кое се темели заклучокот од претходниот параграф на оваа пресуда, не може да се примени на ист начин како доказите што лежат во основите кои се изнесени пред националниот суд со надлежност. Во одредени случаи, откривањето на таквите докази може на директен и конкретен начин да ја компромитира државната безбедност, со тоа што може, особено, да го загрози животот, здравјето или слободата на лицата или да ги открие методите на истрага кои изрично се користат од страна на органите на националната безбедност и со тоа сериозно да го попречи, па дури и да го спречи, идното извршување на задачите на тие органи.

67. Во таа смисла, националниот суд со надлежност има за задача да оцени дали и до кој степен ограничувањата на правата на одбраната кои особено произлегуваат од неоткривањето на доказите и прецизните и целосни основи на кои одлуката ... се темели се такви што влијаат на доказната вредност на доверливите докази.

68. Според тоа, обврска на надлежниот национален суд е, прво, да осигури дека засегнатото лице е известно за суштината на основите на кои се темели одлуката во прашање на начин кој ја зема предвид потребната доверливост на доказите и, второ, во согласност со националното право, да изведе соодветни заклучоци од секое непочитување на таквата обврска за неговото известување.“

68. Во случајот на *Комисијата и други против Кади (Commission and Others v. Kadi)* (Бр. С-584/10 Р, 18 јули 2013 година), СПЕУ врши слично одмерување помеѓу барањата кои се однесуваат на правото на ефикасна судска заштита, особено почитувањето на начелото на контрадикторна постапка, и оние што произлегуваат од безбедноста на Европската унија или на нејзините земји-членки (види ги, особено, параграфите 111 и 125-129).

ПРАВО

НАВОДНА ПОВРЕДА НА ЧЛЕН 6 СТАВ 1 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

69. Жалителот се жалел на неправичноста на постапката која ја повел за оспорување на решението за одземање на неговиот безбедносен сертификат. Во неговиот поднесок, управните судови му го одбиле пристапот до одлучувачки докази, класифицирани како доверливи, кои им биле ставени на располагање од страна на обвинетиот. Тој се повикал на член 6 став 1 од Конвенцијата, чиј релевантен дел гласи:

„Секој има право на правично ... сослушување... пред ... суд ... да бидат утврдени неговите граѓански права и обврски “

А. Пресудата на Судскиот совет

70. Советот најпрвин го испитувал приговорот за недопуштеност кој бил поднесен од страна на Владата и заснован на неприменливоста на член 6 од Конвенцијата. Забележал дека во тој поглед чешкото право признавало дека секое лице на кое му бил даден безбедносен сертификат имало посебно право кое му овозможувало да добие ревизија на секое подоцнежнo решение со кое одземал таквиот сертификат со цел да се осигури дека решението е оправдано според законските критериуми за издавање на сертификат (види го параграфот 53 од пресудата).

71. [...] По оцена на Советот, иако одземањето на безбедносниот сертификат не резултирало со автоматско раскинување на договорот за вработување на жалителот со Министерството за одбрана, тоа било одлучувачко за изборот на работни места што му биле на располагање (види го параграфот 55 од пресудата). Според тоа, решението за одземање на безбедносниот сертификат на жалителот и подоцнежната постапка влијаеле на неговите граѓански права и, следствено, член 6 став 1 од Конвенцијата се применувал (види ги параграфите 57-58 од пресудата).

72. Во врска со основаноста, Советот утврдил дека причините за донесување на одлуката според која документот во прашање не требало да му се открие на жалителот се темелеле на интересите за заштита на националната безбедност, бидејќи, според властите, откривањето можело да доведе до откривање на методите на работа на разузнавачката служба и на нејзините извори на информации или до обиди од страна на жалителот да влијае на можни сведоци. Според Советот, постапката на донесување одлука била „колку што е можно“ усогласена со барањата за контрадикторна постапка и еднаквост на

оружјата и вклучувала соодветни мерки за заштита на интересите на жалителот, а како резултат на тоа немало повреда на член 6 став 1 од Конвенцијата (види ги параграфите 72, 75-76 и 79 од пресудата).

[...]

2. Оценка на Судот

[...]

(б) Применливост на член 6 став 1 од Конвенцијата

[...]

(ii) *Примена на погоре цитираните начела во актуелниот случај*

(a) *Постоење на право*

[...]

73. Од одредбите на домашното право и од нивното толкување од страна на домашните судови е јасно дека поседувањето на безбедносен сертификат е неопходен предуслов за вршење на професионални активности кои налагаат засегнатите лица да имаат сознанија или да постапуваат со класифицирани информации на државата (види ги параграфите 26 и 36 погоре). Безбедносниот сертификат не е автономно право, туку услов *без кој не се може* за вршењето на должностите од видот како оние кои биле извршувани од страна на жалителот. Следствено, загубата на безбедносниот сертификат на жалителот имала одлучувачко влијание врз неговата лична и професионална состојба, спречувајќи го да продолжи да врши одредени должности во Министерството за одбрана (види, *mutatis mutandis*, *Хелмут Блум (Helmut Blum) против Австрија*, бр. 33060/10, § 65, 5 април 2016 година).

[...]

74. Во актуелниот случај, можноста на жалителот да ги извршува своите должности била условена од овластувањето за пристап до класифицирани информации. Затоа, одземањето на неговиот безбедносен сертификат го спречило целосно да ги извршува своите должности и негативно влијаело на можноста да добие ново работно место во државната служба.

75. Во овие околности Судот смета дека [жалителот] затоа можел да се потпре на правото пред судовите да ја оспори законитоста на таквото одземање.

(β) Граѓанската природа на правото

76. Во однос на граѓанската природа на правото во рамките на значењето на член 6 став 1 [...] на жалителот не му било засегнато правото на пристап до класифицирани информации, туку повеќе биле засегнати неговите должности и неговото вработување на кое се одразило одземањето на неговиот безбедносен сертификат. [...].

77. Како што веќе беше споменато погоре, работниот однос помеѓу жалителот и Министерството за одбрана се базирал на одредбите од Законот за работните односи, кои не содржеле посебни одредби применливи за функциите што се извршувале во рамките на државната администрација [...].

78. Врз основа на горенаведеното може да се заклучи дека решението за одземање на безбедносниот сертификат на жалителот и подоцнежната постапка влијаеле на неговите граѓански права. [...].

79. Покрај тоа, ако се земе предвид заклучокот дека жалителот можел да се потпре на граѓанско право во рамките на значењето на член 6 став 1 од Конвенцијата, Судот смета дека тој може да тврди дека има статус на жртва за целите на член 34 од Конвенцијата.

80. Според тоа, прелиминарните приговори на Владата мора да бидат отфрлени.

В. Основаноста на предметот

1. Поднесоци на странките

(а) Жалителот

81. Жалителот тврдел дека судовите не можеле правилно да ја испитаат оправданоста или неоправданоста на решението на Органот со кое се одбивало издавањето или се одземал безбедносен сертификат врз основа на индиректен и неверодостоен доказ, имено, извештај поднесен од страна на разузнавачка служба. Тој забележал дека извештајот на кој судовите ги засновале своите одлуки во актуелниот случај претставувал само индиректна и нецелосна информација што потекнувала од трети лица, а која тие не биле во можност да ја потврдат или споредат со неговите изјави, со оглед на тоа дека извештајот не му бил откриен во ни една фаза на постапката. [...].

82. Жалителот навел дека начелото на еднаквост на оружјата било повредено ако една од странките во управна постапка немала можност целосно да се запознае со сите докази кои служеле како главна основа за донесување на неповолна одлука. [...].

83. Во таа смисла забележал дека судовите не ги поседувале документите во досието на разузнавачката служба или барем дел од

тие документи затоа што тие дури и не му биле откриени на Органот или на управните судови. Заклучил дека од таа причина единствената основа за одлуките на судовите бил извештајот во кој била резимирана содржината на досието. [...].

(б) Владата

84. Владата се произнела дека огромното мноштво на домашни закони им овозможувало на странките да пристапат до класифицирани документи, без оглед на нивиот степен на безбедност и без потреба од нивна декласификација ако требало да се користат како доказ. Поинаков пристап бил усвоен за некои многу специфични постапки чија најважна карактеристика била тесната поврзаност со суштествените интереси на националната безбедност. [...] Само во исклучителни случаи, како последно можно решение, кога активностите на разузнавачките служби или на полицијата биле загроени или сериозно нарушени на друг начин, законот му дозволувал на жалителот да примени порестриктивни правила со тоа што, во краен случај, на странката можело целосно да ѝ се забрани пристап до таквите докази. [...].

[...]

85. Фактот дека не постоеле законски основи во овој случај кои ја оправдувале одлуката на Органот да не му ја открие на жалителот содржината на извештајот на разузнавачката служба бил потврден и од страна на сите домашни судови кои постапувале по предметот. Според тоа, Владата била целосно убедена дека необјавувањето на доказите, во посебните околности на актуелниот случај, не било произволна одлука.

86. Владата, исто така, била убедена дека судската постапка обезбедила онолку заштитни мерки колку што било можно за да се заштитат интересите на жалителот. [...].

[...]

87. [...] Владата се произнела дека во актуелниот случај два управни суда, кои имале целосна надлежност, постапувале како што е наведено погоре кога заклучиле дека доколку на жалителот му се открие доверливиот дел од досието на безбедносните служби ќе се загрози или сериозно ќе се компромитира работата на разузнавачките служби или на полицијата и, според тоа, сметале дека одлуката да се исклучи тој дел од разгледувањето била оправдана.

[...]

88. Владата се произнела дека во актуелниот случај немало причина за сомневање дека ако судовите ги сметале информациите во извештајот за исходот на истрагата за нецелосни, нерелевантни, недоволно детални или неверодостојни, тие би ја укинале одлуката во

прашање и би му наредиле на Органот да ги дополни неговите фактички наоди со дополнителни докази.

89. [...] Владата додала дека фактот што Уставниот суд, исто така, го испитувал случајот на жалителот претставувал дополнителна гаранција дека неговите интереси биле заштитени.

90. Владата била убедена дека во актуелниот случај не било повредено правото на правично судење а, особено, начелото на контрадикторна постапка и еднаквост на оружјата, за целите на член 6 став 1 од Конвенцијата бидејќи немало арбитрарност или злоупотреба на процесот со ограничувањето на процедуралните права на жалителот и тоа ограничување било во доволна противтежа со процедурите што биле следени од страна на независни и непристрасни судски органи кои играле активна улога во постапката и со тоа не само што обезбедиле соодветни мерки за заштита на интересите на жалителот, туку и постигнале правична рамнотежа помеѓу интересите на државата и оние на жалителот.

(в) Поднесоци на трета вмешана страна

[...]

91. Словачката влада забележала дека правото на откривање на сите релевантни докази не било апсолутно и можело да биде предмет на ограничувања со цел да се заштитат правата на трети страни или важен јавен интерес како што е националната безбедност. Таа истакнала дека словачките правни прописи, во суштина, биле слични на чешките правни прописи: безбедносен сертификат издаден од страна на Орган за национална безбедност или друг оддел за безбедност - словачката разузнавачка служба или воена разузнавачка служба - бил предуслов за добивање на пристап до класифицирани информации. Класифицираните информации, исто така, биле исклучени од судските досиеја, а ниту странките во постапката ниту нивните законски застапници не можеле да бараат пристап до нив, освен ако имале соодветно овластување.

92. Органот за национална безбедност или секој друг оддел за безбедност имал овластување да одземе безбедносен сертификат од лице кое не ги исполнувало релевантните законски услови. [...] Во судската постапка од Органот се барало да му ги обезбеди на судот сите административни досиеја во врска со случајот во прашање, вклучувајќи ги и сите класифицирани информации. На тој начин, судиите имале неограничен пристап до класифицираните информации содржани во тие датотеки.

93. И Република Словачка и Република Чешка направиле одредба според која одлуката во прашање требала да се испита од страна на судовите со целосна надлежност. Затоа, од судовите се барало по службена должност да ги испитаат не само законитоста на одлуката и

на однесувањето на одделот за безбедност, туку и фактичката и правната оценка на предметот од страна на одделот за безбедност, како дополнително на приговорите кои биле поднесени за време на постапката. Словачката влада се произнела дека тие правни прописи биле оправдани и дека соодветно биле исполнети барањата за контрадикторна постапка и еднаквост на оружјата.

2. Оценка на Судот

(а) Начелата утврдени во судската пракса на Судот

94. Судот повторува дека начелото на контрадикторност и начелото на еднаквост на оружјата, кои се меѓусебно тесно поврзани, се основните компоненти на концептот на „правично судење“ во рамките на значењето на член 6 став 1 од Конвенцијата. Тие налагаат „правична рамнотежа“ меѓу странките: на секоја странка треба да ѝ биде дадена разумна можност да го претстави својот случај под услови кои не ја ставаат во понеповолна положба *vis-à-vis* нејзиниот противник или противници (види *Авотињш (Avotiņš) против Летонија* [ГС], Бр. 17502/07, член 119 и други референци, ЕСЧП 2016 г.).

[...]

95. [...] само мерки за ограничување на правата на странка во постапката кои не влијаат на самата суштина на тие права се дозволени согласно со член 6 став 1. За тоа да биде случај, сите потешкотии кои му биле предизвикани на жалителот како странка со ограничување на неговите права мора да бидат доведени во доволна противтежа со процедурите што биле следени од страна на судските власти (види, *mutatis mutandis*, Фит (Fitt) против Обединетото Кралство [ГС], Бр. 29777/96, член 45 со други референци, ЕСЧП 2000 II, и Шачашвили (Schatschaschwili) против Германија [ГС], Бр. 9154/10, член 107, ЕСЧП 2015 г.).

96. Во случаите кога на жалителот не му биле покажани докази од причини на јавен интерес, Судот мора внимателно да ја испита постапката на одлучување за да осигури, колку што е можно, дека таа е во согласност со барањата да се обезбеди контрадикторна постапка и еднаквост на оружјата и дека во неа се вградени соодветни мерки за заштита на интересите на засегнатото лице (види Fitt, цитирана погоре, член 46).

(б) Примена на погоре споменатите начела во актуелниот случај

97. Во конкретниот случај Судот забележува дека, во согласност со барањата на чешкото право во случај на судска постапка со која се оспорува решение за одбивање на барањето за издавање или за одземање на безбедносен сертификат, постапката која е поведена од страна на жалителот била ограничена на два начина што се однесува

до правилата на обичните закони со кои се гарантира правично судење: прво, класифицираните документи и информации не му биле достапни нему или на неговиот адвокат, и второ, бидејќи решението за одземање на безбедносниот сертификат било засновано на тие документи, основите за донесување на одлуката не му биле откриени.

[...]

98. [...] судовите имаат неограничен пристап до сите класифицирани документи на кои се базирал Органот за да го оправда своето решение. Понатаму, тие имаат овластување да извршат детално испитување на причините на кои се потпираше Органот за неоткривање на класифицираните документи. Тие можат да ги оценат причините кои биле наведени за неоткривање на класифицирани документи и да наредат откривање на оние документи кои сметаат дека не ја гарантираат таквата класификација. Исто така, можат да ја оценат основаноста на решението на Органот за одземање на безбедносниот сертификат и, ако е можно, да укинат произволно решение на Органот.

99. Сепак, надлежноста на судовите кои го испитувале спорот ги опфаќа сите факти на случајот и не е ограничена на испитување на причините на кои се потпираше жалителот кој бил сослушан од страна на судиите и исто така бил во можност да ги изготви своите поднесоци во писмена форма. [...]

100. Како и да е, Судот забележува дека судовите соодветно ги извршувале овластувањата за детално испитување кои им биле дадени на располагање во ваков вид на постапка, како во однос на потребата да се зачува доверливоста на класифицираните документи, така и во однос на оправданоста на решението за одземање на безбедносниот сертификат на жалителот, преку наведување на причините за нивните одлуки во однос на посебните околности на актуелниот случај.

101. Следствено, Врховниот управен суд сметал дека, ако се земе предвид потребата од зачувување на доверливоста на класифицираните документи, нивното откривање би можело да доведе до откривање на методите на работа на разузнавачката служба, со што би биле откриени нејзините извори на информации или би довело до обиди да се влијае на можни сведоци. Тој објаснил дека законски не било возможно да се посочи каде точно се наоѓал безбедносниот ризик или прецизно да се посочи кои размислувања биле во основата на заклучокот дека постоел безбедносен ризик, причините и размислувањата што биле во основата на решението на Органот кое потекнувало исклучиво од класифицираните информации. Следствено, ништо не укажувало на тоа дека класификацијата на документите за кои станувало збор била направена произволно или за друга цел, освен за легитимниот интерес кон кој се тежнеело.

102. Во однос на оправданоста на решението за одземање на безбедносниот сертификат на жалителот, Врховниот управен суд

сметал дека од класифицираните документи недвосмислено и јасно произлегувало дека жалителот повеќе не ги исполнувал законските услови за да му бидат доверени тајни. Оценил дека ризикот од своја страна се однесувал на неговото однесување кое се одразило на неговата кредибилност и способност да држи информации во тајност. Понатаму забележал дека доверливиот документ што потекнувал од разузнавачката служба содржел специфични, сеопфатни и детални информации во врска со однесувањето и начинот на живот на жалителот врз основа на кои судот бил убеден во овој случај што се однесува до неговата релевантност за утврдување на тоа дали жалителот претставувал закана за националната безбедност (види го параграфот 16 погоре).

103. Во таа смисла, Судот забележува дека во март 2011 година жалителот бил судски гонет за учество во организиран криминал; помагање и поттикнување на злоупотреба на јавните овластувања; соучесништво во незаконско влијаење на постапката за јавни тендери и јавни набавки; и помагање и поттикнување повреда на обврзувачки правила за управување со економски односи (види го параграфот 18 погоре). Смета дека било разбирливо тоа што во случаите кога постоеле такви сомнежи властите биле на мислење дека е неопходно да се преземат брзи дејствија без да се чека исходот од кривичната истрага, за, во рана фаза, да се спречи откривањето на сомненија кои влијаат на лицата за кои станувало збор, што би можело да доведе до ризик од попречување на кривичната истрага.

104. Згора на тоа, во однос на информациите кои ги поседува Судот, се чини дека домашните судови не го искористиле своето овластување да декласифицираат одредени документи. Иако ги испитале класифицираните документи, тие изрично навеле дека тие не можеле да му бидат откриени на жалителот. Поради тоа не е возможно Судот да донесе одлука за темелноста на ревизијата која била извршена од страна на домашните судови. Тие не направиле разлика во тој поглед во однос на степенот на класификација - доверливо, строго доверливо, државна тајна - на изготвените документи, бидејќи Врховниот управен суд изрично утврдил (со што се одбива основ изнесен од страна на жалителот) дека степенот на класификацијата бил нерелевантен што се однесува до обемот и темелноста на ревизијата која требало да ја изврши судот. Оттаму, со оглед на доверливоста на документите, признаени како такви од страна на различни судски тела кои го испитувале случајот, тие тешко можеле, во нивните одлуки, детално да го објаснат степенот на ревизијата која ја извршиле без да се компромитира тајноста на информациите што ги поседуваале.

105. Судот признава дека извештајот на разузнавачката служба, кој служел како основа за решението за одземање на безбедносниот сертификат на жалителот, бил класифициран во најниската категорија

на доверливост, имено во категоријата „интерно“ (види ги параграфите 11 и 34 погоре). Сепак, смета дека тоа всушност не ги лишувало чешките власти од правото да не му ја откријат содржината на жалителот. Од одлуката на Врховниот управен суд, иако следела по пресудата во овој случај (види параграфот б1 погоре), може да се види дека, спротивно на тврдењето на жалителот, Законот бр. 412/2005, а особено член 133 став 3 од овој закон, може да се примени на какви било информации кои се класифицирани како доверливи и не се ограничени на податоци од повисок степен на доверливост. Според тоа, не се чини дека примената на член 133 став 3 од Законот бр. 412/2005 од страна на домашните судови е произволна или очигледно неразумна.

106. Сепак, пожелно би било, во онаа мера што е во согласност со зачувувањето на доверливоста и правилното водење на истрагите во врска со жалителот, националните власти, или барем Врховниот управен суд да го објаснеле, барем и само накратко, степенот на ревизијата што ја спровеле и обвиненијата против жалителот. Во таа смисла, Судот со задоволство ги забележува позитивните нови случувања во судската пракса на Врховниот управен суд (види ги параграфите 59-60 погоре).

107. Имајќи ја предвид постапката како целина, природата на спорот и слободата на сопствена процена која ја уживале националните власти, Судот смета дека ограничувањата со кои се скратувало уживањето на правата што му биле дадени на жалителот во согласност со принципите на контрадикторност на постапката и еднаквост на оружјата биле компензирани на таков начин што правичната рамнотежа помеѓу странките не била засегната до таква мера што можела да ја наруши суштината на правото на жалителот на правично судење.

108. Според тоа, немало повреда на член 6 став 1 од Конвенцијата.

ОД ОВИЕ ПРИЧИНИ, СУДОТ

1. Со петнаесет гласа наспроти два *ги одбива* прелиминарните приговори на Владата;
2. Со десет гласа наспроти седум *смета* дека немало повреда на член 6 став 1 од Конвенцијата.

[...]

Johan Callewaert
Заменик секретар Претседател

Guido Raimondi

Во согласност со член 45 став 2 од Конвенцијата и Правило 74 член 2 од Деловникот на Судот, [...] во прилог на оваа пресуда се следните издвоени мислења:

[...]